

האמן יונתן גולד: "עירום תמיד יוצר ציפיות"

בתערוכתו החדשה משלב גולד עירום חמקמק, שמבחינים בו רק במבט שני: "כולנו עסוקים כל הזמן במה רואים עלינו ובמה נדמה לנו שלא רואים"

רעות ברנע 05.05.19 08:37

שבע דמויות יושבות מאחורי שולחן ארוך כמו בוועדת קבלה. חלק מהן מסתכלות לכיוון הצופה, שהופך להיות ה"נבחן". האחרות עסוקות בטלפון, אחד בשני ואחת מהן אפילו שוכבת כשראשה שמוט על הראש כאילו נרדמה. רק במבט מעמיק יותר מבינים שמתחת לשולחן הדמויות ערומות, איברי המין חשופים ורק נעליים לרגליהם. "יש קלישאה שאומרת שכשאתה עומד למבחן, צריך לדמיין את הקהל או את השופטים ערומים, אבל אז כשאתה עושה זאת, אתה נלחץ אפילו עוד יותר", מסביר בחיור האמן יונתן גולד את הציור המרכזי בתערוכה החדשה שלו "ועדת קבלה" שמוצגת בימים אלה בגלריה הירקון 19, החלל התל-אביבי של המדרשה לאמנות בבית ברל.

צילום: עמית שעל

גולד והציור המרכזי ב"ועדת קבלה". "בעולם האמנות יש הרבה השפלות"

"בציור הזה הבוחנים ערומים רק מתחת לשולחן כי רציתי להדגיש את הדברים שבדרך כלל עושים מתחת לשולחן, כשבטוחים שאף אחד לא רואה, אבל בעצם חשופים לעיני כל", הוא מסביר. "פעמים רבות נכנסות דמויות עירומות לציורים שלי, לא בגלל העירום עצמו אלא מפני שאני מנסה לעסוק בדינמיקה אנושית בצורה כמה שיותר ישירה. ברגע שנכנס עירום נכנס לציור אלמנט של יחסי כוחות ושל מתח. והעירום הזה הוא גם קצת כמו העיסוק שלנו בפוליטיקה - כולנו עסוקים כל הזמן במה רואים ומה לא רואים, מה אנחנו יודעים, מה אנחנו חושבים שאנחנו יודעים ומה אנחנו עושים וחושבים שאף אחד לא יראה".

שיטת צביעה ייחודית

גולד (47) הוא אמן פעיל בסצנה המקומית כבר למעלה מעשרים שנה. הוא בוגר מכללת תל חי, אוניברסיטת חיפה, המדרשה לאמנות וה'רייקס אקדמי' באמסטרדם. הוא הציג בתערוכות בארץ ובעולם, זכה במספר פרסים (ובהם פרס שרת התרבות ב-2008) וכיום מלמד במחלקה לאמנות בשנקר ובמכון הטכנולוגי בחולון. הציורים שלו פיגורטיביים, אך נעים על הגבול שבין הריאליסטי למופשט — חלקם נראים מעט 'מרוחים', חלקם לא 'גמורים'. הוא מצייר בטכניקה יוצאת דופן למדי, בצבע שמבוסס על שעווה.

צילום: יוני גולד

ציור של יונתן גולד

"חיפשתי דרך להיפטר מהשמן", הוא מסביר, "גם מבחינה סביבתית זה זוועה, זה מצריך המון טרפנטין שכאשר מציירים ציורים גדולים זה מאד לא נעים, וגם מבחינת הנראות של הציור — חיפשתי משהו שייראה מט, ישיר, שיזכיר קצת את החיים. ואז מצאתי מתכון להכנת צבע משעווה שמעבירים אותה באמוניה, כך שהיא הופכת למשחה, ואז מוסיפים לה אבקת צבע. זה עדיף בעיני על הנראות הפלסטית של אקריליק, אבל זה הופך את הציור שלי למאד מוגבל: אי אפשר לעבוד עליו ביותר משלוש-ארבע שכבות, כי אז הוא מתחיל להתפרק. אז אני חייב לגשת לציור יותר מרוכז ולקבל החלטות ברורות. גם זה בעיני יותר דומה לחיים — הזמן מוגבל והאפשרויות מוגבלות".

"לתת יותר כוח לנשים"

ב"זמן ביניים", עבודה נוספת בתערוכה, מציג גולד סצנה שונה למדי: על רקע אדום לא מזוהה לגמרי עומד גבר משפיל מבט שפושט את מכנסיו, כשמאחוריו רק כסא נמוך. "הכסא הנמוך מזכיר לי קצת את פרשת ההשפלה שחוזה השגריר הטורקי", הוא מסביר. "הגבר נראה כאילו הוא עומד על במה, יש בו משהו תיאטרלי ובעולם הבמה כמו בעולם האמנות — יש הרבה השפלות, ויתורים שאתה עושה".

בציור נוסף, "החלטות משותפות", מתאר גולד סצנה בה ישובים ארבעה מאחורי שולחן משרדי — כאשר אחת הנשים עירומה לגמרי, אחת לבושה לגמרי ושני הגברים בציור עירומים, כמו חברי הוועדה בציור הראשון — ממתניהם ומטה. "שתי הנשים בציור, גם העירומה וגם הלבושה, נראות יחסית אדישות לסיטואציה. דווקא מי שנראה כאילו הוא מנסה להשתדל ואולי למכור משהו אל תוך הדינמיקה הזו הם הגברים. ניסיתי לייצר סיטואציה בה לנשים יש יותר כוח. בחיי האישיים אני מוקף נשים עם המון כוח ותמיד יש לי התחושה שאם אישה תגיע לפוזיציה מסוימת — היא תהיה טובה יותר מגבר שנמצא בה".

אז למה העירום?

"בין גבר עירום ואישה עירומה תמיד ייווצר מתח, זה תמיד יייצר אצלנו ציפיות".

עירן דורפמן | ביקורת | 14/04/2025

הקרב המקרב: בעקבות התערוכה "פכפוך"

"איננו יודעים דבר על הנערים האלה, על הרקע שלהם, הסיבה שבגינה הם מתקוטטים. מתוך המאבק הם מייצרים אינטימיות שמטשטשת את ההבדלים ביניהם והופכת אותם לדמות שלמה, גדולה יותר, מורכבת יותר, שכאילו מתקוטטת בתוך עצמה, נוגעת ומסרבת לנגיעה בעת ובעונה אחת". עירן דורפמן על התערוכה "פכפוך" של יונתן גולד בבית האמנים ירושלים

שיתוף 6

פוסט

יונתן גולד, ללא כותרת, שעווה ופיגמנטים על בד, 150X210 ס"מ, 2024,
צילום: ציקי אייזנברג

ונתן גולד עוסק מזה שנים רבות בבני אדם, ביחסיהם עם עצמם, עם אחרים ועם סביבתם, כשכל אלה מופיעים בציורים בצבעים עזים הנותנים לעבודות טון רגשי מובחן. התערוכה "פכפוך", באוצרותה של

נעה הנמן, מסמנת שלב חדש ביצירתו של גולד. היא מתפרסת על פני שלושה חדרים המחוברים בפתחים מקושתים עשויים אבן ירושלמית, ובכל חדר קבוצת עבודות בעלת מאפיינים משלה.

בחדר גדול ומוארך, חמש עבודות שנתנו לתערוכה את שמה – רובן בפלטה כחולה-ירקרקת המבססת סצנות של אנשים בבריכת שחיה: דמות מתכופפת על שפת הבריכה, שתי בחורות במים פונות לכיוונים מנוגדים, אישה מבוגרת יורדת לבריכה עמוסת אדם, נתמכת במעקה... מה שמחבר בין כל הדמויות הוא יסוד המים – הנוזל המפכפך, שמשתלב היטב בסגנון הציור של יונתן גולד. הוא ממס את קווי המתאר, מטשטש את ההבדלים ויוצר איזון מעניין בין הנפרדות של הדמויות הבודדות לבין הצוותא של השהות המימית שלהן.

יונתן גולד, ללא כותרת, שעווה ופיגמנטים על בד, 173X143ס"מ, 2023, צילום:

ציקי אייזנברג

בחדר אחר, בקצה השני של התערוכה, שלוש עבודות גדולות – טריפט, דיפטך ומונוטיך, כל אחת בעלת רקע מובחן אחר – כתום, ירוק וכחול. בכל עבודה קבוצת אנשים בסיטואציות שונות. הם משוחחים, לוגמים משקה, שקועים במסך הטלפון – האינטראקציות מרפרפות, אווריריות, והמגע הגופני היחיד שמוצג כאן הוא של גבר המחבק את כלבו. החיבורים מרוחקים יותר והיסוד שמחבר ומתווך בין כולם הוא האוויר. הדמויות נוכחות-לא-נוכחות, שקועות בשרעפים, בהזיה, נתונות בקיום של חלום המאפיין את החיים המודרניים.

שני החדרים הללו מעלים תמות שיונתן גולד כבר הציג בתערוכות קודמות – אנשים ספק מנוכרים זה לזה, ספק כמהים לקרבה, מנסים להיעזר בסביבתם כדי להרגיש מגע וחיבור. ואולם החידוש המשמעותי מופיע בחלל המחבר בין שני החדרים. משני עברי פתחיו המקושתים תלויות ארבע עבודות קטנות יחסית, כל אחת בעלת רקע מובחן משלה – שחור, כחול, כתום וצהוב – וכולן מציגות נערים מתאבקים. לפעמים הנערים נתונים בדו-קרב ולפעמים זוהי חבורה מתקוטטת, אבל במקום האלימות והנפרדות שהיינו מצפים להן ממאבק כוחני, התחושה היא דווקא של מגע וחיבור. רובם חשופי חזה אבל גם חשופי רגש, נתונים במערבולת יצרית, כאילו גילו איזה סוד מגע קמאי – סודו של הקרב – שהשורש שלו בעברית חושף את מה שהוא מסתיר, את ההתקרבות שעומדת בבסיסו, את הכמיהה למגע.

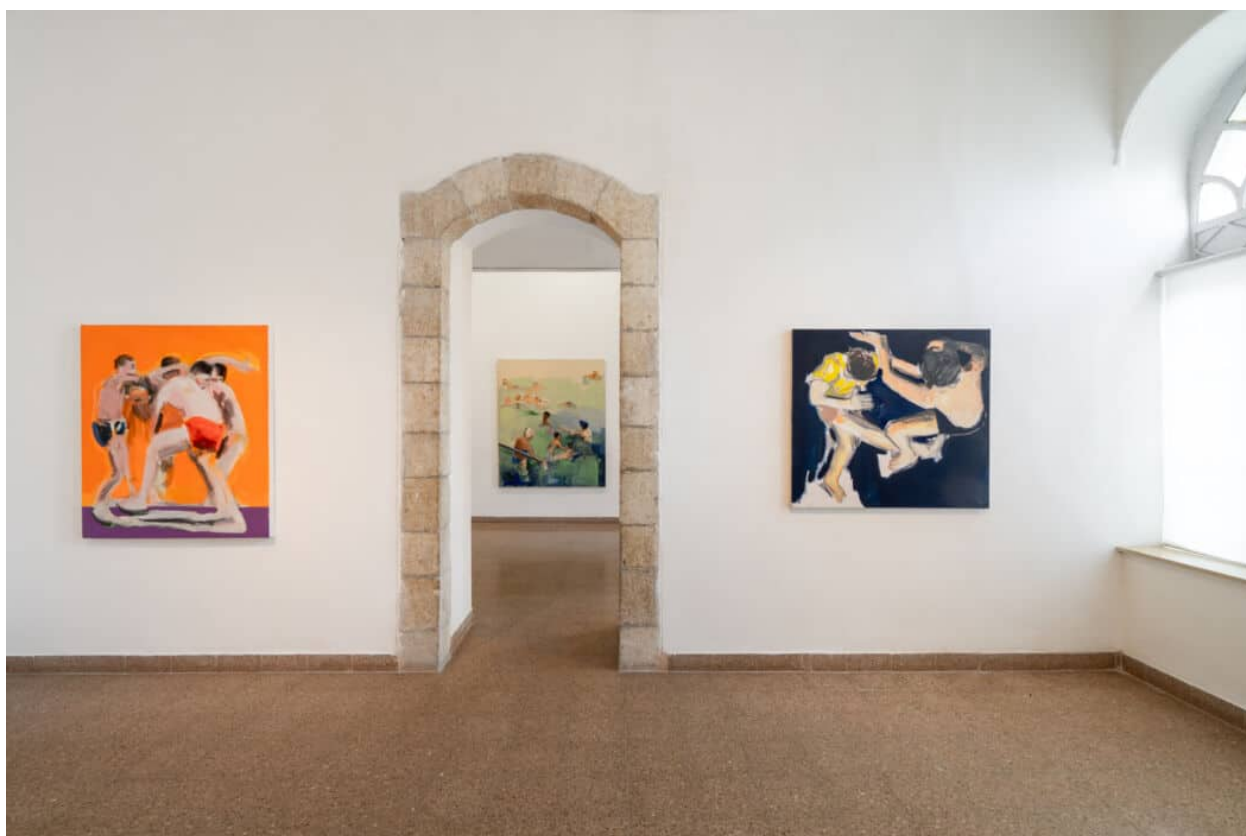

**יונתן גולד, ללא כותרת, שוועה ופיגמנטים על בד, 110X100 ס"מ, 2025, צילום:
ציקי אייזנברג**

איננו יודעים דבר על הנערים האלה, על הרקע שלהם, הסיבה שבגינה הם מתקוטטים, אבל אין לכך חשיבות: מה שחשוב הוא שמוצג כאן תווך חדש, יסוד האש שגוף האדם נושא עימו ומצליח להציתה דרך החיבור הגופני. בגיל שבו המגע הגופני הילדי והתמים כבר אינו מותר, והמגע המיני הבוגר עדיין אינו אפשרי, מוצאים הנערים דרך משלהם לגעת. מתוך המאבק הם מייצרים אינטימיות שמטשטשת את ההבדלים ביניהם והופכת אותם לדמות שלמה, גדולה יותר, מורכבת יותר, שכאילו מתקוטטת בתוך עצמה, נוגעת ומסרבת לנגיעה בעת ובעונה אחת.

בולט במיוחד הציור המציג דו-קרב על רקע שחור. שתי הדמויות בו כמו מכושפות, מאבדות שליטה על עצמן, נתונות במחול המזכיר את הציור המפורסם של מאטיס בעל אותו השם. הנער בחולצה הצהובה בועט בין רגליו, אולי באשכיו של נער חשוף חזה, אך לא עולה כאן תחושת כאב אלא הזיה אקסטטית, טקס קדמוני של חניכה, מחול הזדווגות שהוא גם ניסיון לסירוס. כאילו צופים הנערים את עתידם, את האיום שכל אחד יביא על השני בהמשך החיים, את האדישות והניכור שייאלצו לסגל

לעצמם כדי להתגבר על האיום. אך כאן, בזמן-לא-זמן, בין לילה ובין שחר, מתאפשר לשניים להתקרב מתוך הקרב, להתקרב ולהכחיש את ההתקרבות, לגעת באיברים המוצנעים תוך ניסיון לחסל אותם. ואילו אנו, הצופים, מתבוננים בתנועה הזו ספק מלמעלה ספק מהצד, שותפים למאבק המקסים הזה, כמו היינו בזירת קרב, יודעים שאיש לא ינצח בו, אבל אין זה משנה כי המטרה היא לא להכניע אלא להרגיש, לגעת, להתחבר.

יונתן גולד, מראה הצבה, צילום: דניאל חנוך

מה מלמד אותנו החלל המופלא הזה, המתווך בין האוויר והמים? האוויר הוא מה שמאפשר מלכתחילה את הקיום המשותף, אבל הוא שקוף, מתחבא, ולכן יוצר תחושת ניכור שבה החברותא היא רק אליבי לבדידות. המים, לעומתו, מאפשרים קרבה מוחשית יותר דרך הנוזליות, אבל זו קרבה מסוכנת, שהעירום המימי מדגיש אותה עוד יותר. הסכנה הזו של קרבת יתר, חשיפה, אובדן גבולות, גורמת להתרחקות המבטים, הגופים, כך ששוב איש-איש נתון לנפשו, נזרק לביצת הקיום האנושי, מופקר לבדידותו.

כיצד אפוא להתקרב למרות הסכנה? כאן נחלצת לעזרתנו האש של הגוף המתגושש, הניצתת תוך כדי הקרב, מנטרלת את סכנת קרבת היתר ומאפשרת אינטימיות בלתי צפויה. האם זהו חזון רומנטי המחליף את

הגבריות הרעילה בתמימות הנעורים? אבל הנעורים הללו נתונים בקרב, מטרימים את העולם המלחמתי, הצבאי, שמאפיין את ישראל ואולי גם את העולם החדש שבפתחו אנו נמצאים. דווקא עולם כזה, אומר לנו יונתן גולד, עשוי לפתוח בפנינו פתח למגע אחר. זהו מגע שאינו מנוכר מצד אחד, ואינו מנסה לנכס או לבעול מצד שני; מגע שאמנם מאיים בסירוס, אבל גם מביא עימו אחווה. ואולי מתוך האחוה הזו, מתוך המנהרה שהיא פוערת, נוכל לצאת בעבר השני, לתוך שחר של בגרות. ואולי שם נוכל סוף-סוף להישיר מבט זה לזה וזו לזו, ולראות את האנושיות שכל גוף נושא איתו ברגע שהושלך לעולמנו, אנושיות שהוא כמה לשוב ולמצוא אותה במפגש עם זולתו.

*

"פכפוך" / יונתן גולד

אוצרות: נעמה הנמן

בית האמנים ירושלים

נעילה: 24.5.25

בית האמנים ירושלים יוני גולד יונתן גולד עירן דורפמן
ציור ישראלי

שיתוף 6

פוסט

0 תגובות מיון לפי הישנות ביותר

הוספת תגובה...

פלאגין התגובות של פייסבוק

כתיבת תגובה

האימייל לא יוצג באתר. שדות החובה מסומנים *

התגובה שלך *

אמנות

יונתן גולד: "אני עומד מבחוץ וצופה בחוויה שהיא איננה החוויה שלי"

יונתן גולד, ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

יונתן גולד ממשיך לבחון את יחסי הפרט מול הקבוצה בתערוכה חדשה. דמויותיו המגוונות ניצבות ברקעים חסרי הקשר, מזמינות את הצופה לפענח אותן

לעקוב

אופיר חובב

17 ביולי 2022

הצייר יונתן גולד ממשיך לבחון את יחסי הפרט מול הקבוצה בתערוכה חדשה, "סולמות ונחשים", בגלריית המדרשה הירקון 19 של בית ברל בתל אביב. הוא עושה זאת באמצעות תיאור הן קבוצות — חבורת נערות רוכנות מעל טלפון נייד או פועלים פלסטינים בהפסקת צהריים — והן יחידים — מלצר צעיר וחסון צועד בבטחה עם קערת פסטה בולונז, אישה סוחבת דליי מים, במעין מחווה עכשווית לריאליזם הסוציאליסטי.

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

מחוזה זו מטעינה את הציור ברובד נוסף של משמעות ומציגה את היחידים ואת הצייר כמי שנרתמים למען הכלל ולמען מטרת העל הרומנטית, שהיא הצלחתה של החברה. בין אם הן בקבוצה או עומדות בנפרד, הדמויות של גולד — אותן הוא מצייר לרוב מתוך תצלומים שלו — ניצבות על רקעים צבעוניים, עלומים ונטולי הקשר, וכך הצופה יכול לנסות ולהשלים בראש את סיפוריהן.

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

ללא כותרת, 2022 צילום: ציקי אייזנברג

"אני פשוט מניח את הדמויות על הרקע המופשט ונותן להן לתקשר לבדן עם הצופה, לבקש ממנו לפענח אותן", אומר [גולד](#). הוא מוסיף כי עצם פעולת הציור, במהלכה הוא מציב את עצמו בסיטואציות חברתיות סגורות שהוא אינו מורשה כניסה אליהן, מעסיקה אותו. "אני עומד מבחוץ וצופה בחוויה שהיא איננה החוויה שלי. הקבוצות סגורות בפניי — רוב חבריהן יושבים בגבם אלי, הזווית שלהם מרוחקת, הם כמעט לא שמים לב שאני שם — ואלה המקומות שמעניינים אותי בציור. אני מנסה לא להתערב בדינמיקה ביניהם כמו שאני מנסה שלא להתערב בדינמיקה שתיבנה מאוחר יותר בינם לבין הצופה". התערוכה, שאצר אבי לובין, תימשך עד 12 באוגוסט.

אמנות

"להשאיר את הציור פרום ככל האפשר ולא ללעוס אותו עד שהוא "יחנק"

יונתן גולד, ללא כותרת, 2019 צילום: ציקי אייזנברג

**זיכרונות מהקיבוץ והשפעות מהטלוויזיה והאינסטגרם, בין
הריאליסטי למופשט. תערוכה חדשה של האמן יונתן גולד
מוצגת במשכן לאמנות עין חרוד**

נעמה ריבה לעקוב

24 באוגוסט 2021

במשכן לאמנות עין חרוד נפתחה בסוף השבוע שעבר התערוכה
"בועט בדלי" של יונתן גולד. בתערוכה, שאצרו יניב שפירא ונטע
גל-עצמון ותימשך עד 18 בדצמבר, מציג גולד כשלושים ציורים גדולים.
יש בהם דמויות עירומות על רקע כתמים ורקעים צבעוניים, גדולים
ומופשטים, המהדהדים את הציור המופשט בתולדות האמנות
המקומית.

ללא כותרת, 2021 צילום: ציקי אייזנברג

גולד מערבב ביצירותיו היבטים ביוגרפיים מחייו, החל בילדותו
והתבגרותו בקיבוץ בתקופת החינוך המשותף וכלה בדימויים
המבוססים על בנותיו וחיי הפרטיים. בציורים ניכר מתח בין עברו

בחברה סוציאליסטית קולקטיביסטית לבין חיים כאמן החי ומתבונן בעיר הגדולה, לצד השפעות מסדרות טלוויזיה ואינסטגרם.

ללא כותרת, 2021 צילום: ציקי אייזנברג

גולד, יליד 1972, גדל בקיבוץ אפק בצפון ומתגורר כיום בתל אביב. הוא מצייר ציורים שנעים על הגבול שבין הריאליסטי למופשט, ופיתח טכניקת ציור יוצאת דופן כשאת הצבעים בציורים הוא יוצר בעצמו. הוא משתמש בפיגמנטים ובשעווה המבליטים את איכויות הצבע הראשוני ומקנים לציוריו מראה ישיר. לדבריו, החל לצייר אותם לפני יותר מעשור כשצבעי השמן נמאסו עליו. "ההתייבשות האטית, הטרפנטין שמשמש לדילול הצבע, ובעיקר המראה המבריק והשמנוני. חיפשתי צבע על בסיס מים שייתן נראות יבשה (מט) אבל אורגנית. מצאתי ספר עם מתכון לשעווה קרה והתחלתי להכין. אחרי זה קראתי שיש סברה שציורי פיום נוצרו באותה שיטה". בדבריו הוא מתכוון לציורי דיוקנאות ריאליסטיים שציורו על לוחות עץ או פשתן טבול בגבס, שהיו מחוברים לחזית ארונות הקבורה שבתוכן נמצאו המומיות.

"ארבעה גברים ודליים", 2021 צילום: ציקי אייזנברג

האם הוא מתכנן את ציוריו, שעשויים להיראות לא גמורים? "לא. אבל אני עושה רישומים בצבע ושחור-לבן. לרוב מה שאני רושם לא מופיע באופן ישיר על הבד. הרבה מהזמן בסטודיו אני מורח צבע מצד לצד. אני צריך שמשו יקרה כדי שהציור יתרומם ואיזה רעיון יופיע. אני מנסה להשאיר את הציור פרום ככל האפשר ולא ללעוס אותו עד שהוא ייחנק. לרוב אני מצייר במידות גדולות עם מברשות גדולות".

ללא כותרת, 2021 צילום: ציקי אייזנברג

ללא כותרת, 2021 צילום: ציקי אייזנברג

"איש עם סולם", 2020 צילום: ציקי אייזנברג

לחצו לקבלת עדכונים בנושא: